

O prievádzskom mestskom policajtovi Jánovi Baniarovi sa dozvedáme z článku, ktorý v roku 1989 napísal bývalý partizán Anton Talla. Tento veliteľ čaty 10. práporu partizánskeho zväzku Jan Žižka bol dňa 21. novembra 1944 pod Ostrým vrchom ťažko zranený, zajatý a prevezený do, ako napísal v spomienkach, prievádzskej gestapáckej mučiarne...

Policajný veliteľ Baniar

Je druhý deň ráno. Dvere cely sa otvárajú. Vchádza malý, nenápadný človečik a s úsmevom hovorí: „Chlapci, doniesol som vám dobrú čiernu kávičku.“ Na naše veľké prekvapenie bola naozaj osladená pravým cukrom. „A obed? Bude?“ Ozýva sa niekoľko zachrípnutých hlasov.

„Čo je to za človeka?“ Vyklzlo mi z úst, keď sa nenápadný človečik na chvíľu obzrel. „Domáci policajný veliteľ Baniar,“ povedal ktosi šeptom. „Chlapci, priatelia,“ začal akosi obozretne Baniar, „gestapácke komando nariadilo, aby ste všetci, ženy i muži, zahynuli hladom. Ja som urobil, čo som mohol... Viete... česť... moja vlastenecká česť. Išiel som k veliteľovi a žiadal aspoň čosi, aspoň čo-to. Privolil...“

Potichu vyšiel von. Nad nami visela otázka: Kto je tento človek? Myslí to úprimne? Čo ak nie? Baniar nenápadne pracoval ďalej. Sledoval nočné výsluchy a čakal, ako každý z nás vyčerpaný a skravený vychádzal z miestnosti. Vedel, že životy nám visia na vlásku. Nespál, čakal, aby mohol aspoň čosi povedať tomu, ktorý odchádzal na výsluch. Tajne, bez akéhokoľvek podozrenia nosil správy zvonku a my sme podľa nich hovorili na výsluchu.

Tento nenápadný človek zachránil mnoho slovenských, českých a sovietskych ľudí. Každé ráno ťažkým krokom prešiel chodbou, vklzol do cely, priniesol hoci len dvadsať cigariet a pod kabátom či v škatuľke cigariet nejaký moták alebo správu z bojiska o partizánskych oddieloch. A keď sa blížila sovietska armáda, oduševňoval nás, aby sme predsa ešte vydržali v nerovnom boji. Prišli Vianoce, Baniar chodil s košíkom v ruke a pýtal od obyvateľov aspoň po kúsok koláča, pre väzňov. I stromček nám priniesol...

Spracoval Erik Kližan (1977)

Použitý zdroj:

Talla, Anton: V pazúroch gestapa. In: Expres, 20, 1989, č. 34 (25.8.1989), s. 8.